

„Õhtud Moskva lähistel“ ehk WRTC-2010

Möödunud suvel kirjutati vaieldamatult senise Eesti raadiospordi ajaloo eredaim lehekülg - sedavõrd väärikalt tuleb meil hinnata Eesti tiimi suursaavutust ka lühilaine raadiospordi olümpiamängudeks nimetataval võistlusel. Et allakirjutanul oli õnn selle saavutuse sünni juures olla, siis tahaksin neid muljeid jagada ka ES-QTC lugejatega.

Alustada aga tuleks kaugemalt, eelkõige sellest, et niisugusele võistlusele nagu WRTC (World Radiosport Team Championship) on juba võistleva saamine väga raske ülesanne ning kvalifikatsioonisõel on tihe. Maailm on jaotatud erinevateks piirkondadeks, kust siis kindlaksmääratud arv võistkondi üldse lõpp-võistlusele pääseb. Kvalifitseerumise aluseks on peamised rahvusvahelised suur-contest'id (CQWW, WPX, ARRL, RDXC jt), milles saavutatud tulemused arvestatakse küllalt keeruka punktisüsteemi alusel ringi vajalikuks reitinguks. Kuigi WRTC on tiimide võistlus, siis kvalifitseeruma peab individuaalselt – tiim moodustub üldjuhul ühest „piisava“ reitinguga operaatorist, kes saab ise vabalt valida omale tiimikaaslase. Eesti paikneb nn Skandinaavia ja Baltikumi grupis, WRTC-2010-s oli sellele regioonile antud 5 tiimi kohad. Kvalifitseerumisega läks Eestil seekord üledukalt, kuna nii Tõnno kui ka Toivo võistlemised eelneval perioodil tõid meestele head punktid – nii juhtuski, et kahelt esimeselt reitingu-realt võis WRTC eel leida meie meeste kutsungid. Mis omakorda tähendas, et teoreetiliselt oleks võinud Eesti välja panna ka kaks võistkonda. Jäime siiski reaalsuse piirsesse ning tegime küllap ainuõige otsuse – parem osaleda parima võimaliku ühe tiimiga, mis meil välja panna on, kui ajada taga kahtlast kvantiteeti. Lisaks on WRTC näol tegemist ju tehnilise spordiala võistlusega, milles tipp-meeskonnad kasutavad ka kõrgel tasemel tehnikat, mis antud määruste piires (sellest aga allpool) annaks maksimaalset resultaati. Kahte samaväärset tehnilist lahendust ei oleks ilmselt Eestist nii hõlpsalt kokku panna õnnestunud. Niisiis roteerus vastav koht edasi järgmistele ja selle tulemusena oli meie regioon peale Eesti esindatud veel kahe tiimiga Soomest ja kahega Leedust. Kuna iga kvalifitseerunud maa sai ka tahtmise korral nimetada ühe kohtuniku, siis selle süsteemi kaudu sain ka mina WRTC üheks ametlikuks osalejaks...

Kui hakkasime Moskva sõitu plaanima, tuli päevakorda kõigepealt transpordivahendi küsimus. Et tehnilist kraami oli tarvis vedada parajal hulgal, tundus „vana hea“ rong olevat kõige mõistlikum lahendus, sest kohapealse transpordi eest vastutasid juba korraldajad. Kuna Eesti tiimiga oli nõus reisimise mõttes liituma veel ka osa Soome meeskonnast, oli juba koos sobiv arv inimesi, et üürida meile eraldi vagun – uhke nimega „Imperaatori salong“. See tuli kamba peale mitte eriti palju kallim, kui nt võtta piletid edasi tagasi nn rahvusvahelise klassi kupees, kuid mugavuse vahe oli määratu! Lisaks magamiskupeepele oli selles vagunis ka päris avar söögiruum ning meid teenindasid kaks lahket ning abivalmis vagunisaatjat. Super! Seda kõike veel täiendas teadmine, et vaevalt kunagi samaväärset trippi Moskvasse õnnestub teha, miks siis mitte uhkemat sõitu nautida! Niisiis asus 7.juuli õhtul Tallinnast Moskva suunas teele järgmine reisiseltskond: Tõnno, ES5TV ja Toivo, ES2RR, Juha, OH7JT ning Tomi, OH6EI, Toomas, ES5RY ja Hillar, ES2THH ning allakirjutanu koos abikaasaga. Antud pundist olid 3 võistlejat (Eesti tiim ja Juha, kelle tiimikaaslane, Pasi, OH6UM reisis koos oma prouaga eraldi) ning kaks kohtunikku (mina ja Tomi), teised siis „turistid“... Reis möödus lõbusalt, heade söökide ning napsudega, mugav on ka see, et Narva piir saabub juba õhtul ning „ametlik bürokraatia“ saab mõistlikul ajal läbi – tagasitee on selles suhtes palju tülilikum. Loomulikult oli kerge ärevus sees, kuna üleviidava tehnika hulk (transiiverid,

igasugu muid vidinaid ja lisaseadmeid, arutu hunnik kaableid, filtreid jm „raadiotehnilist kola“) oli aukartust äratav ning milliseks võiks kujuneda Vene tolli seisukoht seda kõike vaadates (kuigi kõigist olid nimekirjad ja poistel ka vastavad eriload olemas), polnud ju väga teada. Ise naljatasime, et eraldi vaguni eelis on, et lükatakse Ivangorodis haruteele ja siis algab „rasbiraitamine“... Tegelikult möödus aga kõik üllatavalt rahulikult ja emotsioonideta, midagi suurt ei soritud ega vaadatud, esitatud dokumendid kontrolliti üle ja sisuliselt sellega ka piirduti, keegi üksipulgi kohvrites „kaevama“ ei hakanud. Et oleks saanud ka teisiti, selgus hiljem nt Leedu meeskonnaga rääkides, kes tulid oma autoga üle Leedu-Vene piiri ja kes vist pea 12 tundi pidid piiril veetma ja kõiki asju ritta sättima ning täiendavaid nimekirju esitama. Vot tak!

Moskva tervitas meid suvise palavusega ja pakikandjate (käru eest Leningradi vaksalis perroonilt kuni bussini tasuti päris krõbe summa) nahhaalsusega. Rongile oli vastu tulnud Vladimir, siinsetele „peanaha küttidele“ tuttav kui kevadine ES5FDX, tegelikult muidugi UA3FDX, kes peale Venemaa uut kutsungireformi oli muutunud UA5DX-ks. Vladimir võttis Hillari ja Tom'i enda auto peale ja sõidutas neid alustuseks veidi Moskvast ringi, ülejäänud, st „mitte-turistid“ istusid aga korraldajate bussi ja sõit läbi Moskva lõuna suunas, Domodedovo rajooni võis alata. Teekond kestis veidi vähem kui kaks tundi, mis suurlinna liiklust arvestades oli bussijuhi sõnul igati hea tulemus. WRTC peastaabiks ja keskuseks oli Atlas Park-Hotell, suurel alal paiknev hotellikompleks koos varjulise pargiga ja väikese kohaliku jõega, milles suvisel ajal just vett liiga palju ei tundunud olevat. Hotell oli igati korralik ja kaasaegne, ürituse reitingule kõigiti vastav. Tõnno ja Toivo jagasid võistlejatena ühte tuba ja ülejäänud ES-id teist. Kohale jõudes toimus tavapärase registreerimine, tiimidele ja kohtunikele jagati kätte särkide ja infomaterjalide komplektid ja edasi võis juba saabunud amatööridega tutvust teha. Neid aga tuli päeva edenedes järjest juurde, seega baaris koos jahutava õllega jätkus juttu ja kohtumisi küllaga. Õhtuks olid korraldajad, kelle hulgas üks peamistest tegijatest oli meilegi Talvapäevast tuttav Igor/Harry Booklan, RA3AUU, organiseerinud ka *welcome barbeque* peo, ent päevastest söömistest-joomistest veel mitte päris toibununa ei võetud antud päeva viimast söögikorda enam kuigi suure entusiasmiga. Mis muidugi ei tähendanud, et lobby-baaris seltskond rõõmsalt poole ööni edasi ei „tiksunud“. Teemasid oli erinevaid, loomulikult peamiselt amatörismi vallast, ent huvitaval kombel oldi ülejäämise päeva võistluse osas pigem kidakeelsed ja ettevaatlikud – keegi suurt ei praalinud ega ennustanud...

Reedese päeva avalöögiks oli muidugi WRTC pidulik avatseremoonia suure välitelgi all – algas see võistkondade ja kohtunike sissemarsiga, hümni (just-just, ikka seesama tuttav viis... :) mängimisega ja kõnedega, kuid selles ei puudunud ka meelelahutuslik osa – kohal olid toredad „rahvakunstimeistrid“, kelle esitusel kõlasid nii romansid kui tšastuškad ja vihuti ka tantsu. Publik võttis seda kõike väga soojalt vastu, tehti palju pilte ja videokaameradki surisesid. Tasapisi lähenes aga päeva kulminatsioon – pealelõunane tiimidele kutsungite, asukohtade ja kohtunike loosimine. Meenutagem, et võistlustulle läks 48 kaheliikmelist meeskonda, igale meeskonnale aga loositi kohtunik, kelle ülesandeks oli jälgida ning tagada, et võisteldakse vastavalt reeglitele. Loosimine ise toimus aga nii, et vastav võistkond kutsuti ette, tiimi liige võttis laualt ümbriku ja selle avades selgus, et milline on tiimi asukoht ja selle külge kinnitatud kohtunik. Üks ümbrik jäeti kinni, selles peitus antud positsioonile kinnitatud kutsung – nimetatud ümbriku sai kohtunik endale ja seda tohtis avada üksnes 15 min enne võistluse algust. Eesti võistkonnale tuli loosiga üks kaugemal paiknevat nn klastreid (klastriks kutsuti välju, millel paiknes mitu, tüüpiliselt 6-7 jaama asukohta - viimaste vahel oli

küll otsenähtavus, ent kaugust siiski piisavalt, ca 400-500m ehk, et segamiste üle kurta oleks võinud), kuhu saamiseks oli vaja hotellist teha umbes pooltunnine bussisõit. Üks komplekt positsioone paiknes näiteks suhteliselt hotelli lähedal põllul, mis laupäevast päevakava arvestades andis neile operaatoritele teatud mugavus-eelise. Kohtunike loosimise juures oli mul korraks mõte, et kuivõrd on tegemist ikkagi „tõelise loosiga“ ja kuivõrd väikese „kombinatorikaga“, aga kuna kusagilt ei paistnud, nagu oleks näiteks vene keelt oskavaid kohtunikke (nagu ka ma ise) püütud paigutada vastavate tiimide juurde (ja jagus ka vene kohtunikke näiteks Ameerika võistlejaile), siis seda teooriat ma kaugemale arendama ei hakanud... Huvitaval kombel sain ise kohtunikuks meie hõimuvõistkonnale Ungarist – Anti, HA3OV ja Csaba, HA6PX moodustasid selle maa võistkonna. Sellest üritusest on mees ka veel mitmed arutelud ja küsimused-vastused erinevatel võistlemist puudutataval teemadel, reeglite täpsustamised ja ületäpsustamised jmt. Isegi hoolikalt kirja pandu puhul leitakse ikka mitmeid tõlgendusi ja kuna nii tihedas konkurentsis piasaju pole, siis kaevati tingimustes põhjalikult ning kirglikult. Toon näitena kõigile teadaoleva asjaolu, et tiim ei tohi ennast võistlemise ajal kuidagi identifitseerida, st oma maad ja/või päritolu ei tohi reeta, tuleb kasutada SSB-l vaid inglise keelt, kasutada üldtunnustatud rahvusvahelist veerimistabelit jmt. Meie lõunanaaber Girts, YL2KL, kes oli samuti kohtunik, esitas peakohtunike kolleegiumile sellise toreda küsimuse: „Oletame, et nn väikerahvusest tiim tuntakse eetris ära ja nende CQ-le vastatakse antud maa keeles ja vastava veerimistabeli alusel. Mida peaks nüüd see võistkond tegema – kas sellist kutsumist ignoreerima ja jätkama CQ-ga, paluma kutsujal minna üle inglise keelele ja teesklema, et ei saanud eelnevast kutsest aru või siis töötama antud jaamaga, kasutades selleks ise muidugi inglise keelt?“ Peale lühikest arupidamist kõlas kolleegiumi vastus, et tuleks antud jaamaga töötada, kasutades selleks inglise keelt... Niisiis on selge, et tegelikult ei ole võimalik hoida jaamade päritolu 100% saladuses, seda eriti iseloomulike aktsentide puhul, kuid vastavat „paljastust“ ei ole ka õiglane karistada, sest tiim ise käitus igati reeglite kohaselt. Reede õhtusse jäi ka veel kohtunike instrueerimine, ühtlasi jagati meile kõigile kohalikus GSM-võrgus töötavad mobiiltelefonid, mis pidid etendama jooksvate tulemuste saamisel back-up rolli. Et võistluse jälgimine oleks põnevam, oli korraldajate IT-tiimil plaan võtta skoor jooksvalt ühe programmijupi abil võistlejate arvutist (kõikide omad testiti hotelli juures enne ära) iga 10 min tagant välja ning saata see Wimax'i tüüpi ruuteri abil üle GSM-võrgu korraldajate serverisse. Kui see hea plaan oleks ka tegelikult töötnud, oleks WRTC-2010 olnud esimene pea sujuvalt *on-line* süsteemis jälgitav rahvusvaheline raadiovõistlus, ent paraku nii see ei läinud. Kohalik võrk oli mingil põhjusel sellest Wimaxi liidesest nii ülekoormatud, et ei tulnud antud tühise data-mahuga (puhas tekst ju vaid!) toime – mul täpne info puudub, et kas leidis üldse mõni võistkond, kelle andmeid alguses õnnestus edastada, ent Ungari tiimi juures see karbike igatahes küll tööle ei hakanud. Seetõttu tekkisid skoorid ikkagi tänu kohtunike poolt saadetud tekstisõnumitele iga tunni möödudes, nagu see on olnud ka kahel eelmisel WRTC-l.

Reede õhtul tuli varakult magama minna („turistid“ vaatasid muidugi jalgpalli MM-i...), sest äratus pidi olema vara – hommikusöök kella 5-st ja alates kella 6-st transport lokatsioonidesse. IARU meistrivõistlused, mille raames siis iga nelja aasta tagant ka WRTC-d korraldatakse algavad kell 12.00 UTC järgi (järelikult kell 16.00 Moskva aja järgi), enne seda tuli võistkonnal aga jõuda kogu oma jaam üles ehitada. Vastavalt korraldajate poolt sätestatud reeglitele ei olnud enne laupäeva hommikut ühelgi tiimil võimalust midagi üles panna, see pidi kõik tehtama samal päeval enne testi. Siiski tuleb lisada, et positsioonid ise olid muidugi selleks hetkeks valmis, st telk ja antennid püsti, generaator paigaldatud jne. Igas asukohas oli oma nn toetus-tiim, kelleks olid Vene amatöörid (sugugi mitte kõik UA3-d,

mõned neist ka päris kaugelt, isegi Siberist kohale tulnud), kes seal olid juba oma nädala jagu tegutsenud ning selle koha võistluskõlblikuks teinud. Jah, see oli muidugi tõeline välipäeva stiilis üritus, alustades tolmusest kõrrepõllust ja lõpetades nt markantse välipeldikuga. Need vabatahtlikud ise olid selle juures päikesest põlenud ja veidi väsinud, aga siiski väga vahvad sellid!

Olin koos meie meestega sama bussi peal, sest Ungari ja Eesti tiimid olid küll kahel erineval, kuid samal marsruudil paikneval klastril. Enne läksid oma suurte kohvritega maha Tõnno ja Toivo, meie kolistasime aga bussiga veel edasi järgmise kauge põllu poole. Oli varajane hommik ning päevane kuumus ei olnud veel võimust võtnud. Külade kraavides vohas Sosnovski karuputk, kõrvuti viltu vajunud taredega oli kivimüüridega ümbritsetud tornikestega villasid – selline see uus-Venemaa hetkel välja näeb... Klastri nn keskpunktis oli bussireis viimaks lõppenud, edasi konkreetse jaamani toimetas võistlejad ja kohtuniku juba antud positsiooni toetus-tiimi auto. Ungari positsiooni „kohalikud“ olid Nižni-Novgorodi amatöörid – üks abielupaar ja veel kolmas, veidi noorem kutt. Toredad ja abivalmis kamraadid, sõbrunesime nendega kohe kiiresti. Positsioon paikes kohaliku jõe lähistel, nn võistlusala oli piiratud lindiga, ala keskel oli suhteliselt suur, piklik telk, mille katusele oli ettenägelikult pandud folgeeritud poroloon – nii ei läinud telgi all liiga kuumaks (ja see tõesti mõnevõrra aitas!). Telgi lähistel oli 12m kõrgune mast, mille otsas Igori (RA3AUU) firma poolt valmistatud tribander, mastist olid tõmmatud ka teineteisega ristuvates suundades kaks inverted veed – üks 40-le ja teine 80-le meetrile. Telgi all olid ritta seatud kolm plastmass-lauda, samuti plastik-toolid – see kõik tavalise odava aiamööbli stiilis. Laual oli ka pööraja pult ja telgi serva alla olid toodud kaablite otsad, sellega kogu algne set-up piirduski. Minul kui kohtunikul muidugi otseselt mingeid töid teha ei olnud, ent aitasin ungarlastel asju lahti pakkida ja uudistasin, et milleks üks või teine karp hea on? Pidin ju lisaks ka veenduma, et seadmed, mida nad kasutavad, on määrustepärased. Olgu siinkohal nüüd ära toodud lühike ülevaade reeglitest, millega iga võistkond WRTC-I arvestama pidi. Nagu ülalpool juba mainitud, siis korraldajate poolt olid püstitatud telk ja antennid (3 antenni ja 5 bändi), eraldatud laudad-toolid, toodud telki eemal paiknevast generaatorist toide. KOGU muu aparatuur ja tehnika tuli osavõtjatel ise kaasa tuua ja töökorda seada. See tähendas tüüpiliselt kahte transiiverit (lubatud oli vaid 100W!), kõiksugu filtreid ja automaatikat nende juhtimiseks, arvuteid logi pidamiseks ja eraldi arvutit võistluse helifaili salvestamiseks (salvestus oli kohustuslik!). Samuti pidi võistkond eraldama täiendavad kõrvaklapid kohtunikule, mille kaudu pidi viimane saama samaaegselt kuulata mõlema operaatori nii saadet kui vastuvõttu (st mõlema transiiveri audiot). Reeglitega oli määratud tüüpilise multi-single kahe „pilliga“ set-up'i tööprotsess, kuid seda nii, et igal ajahetkel tohtis olla eetris vaid ühe saatja signaal. Vältimaks samaaegset saadet, tuli võistkonnal näidata kohtunikule, et töötab blokeering – kui üks saadab, ei saa teine saatele minna või kui seda taotletakse, siis vastavalt prioriteetsem jaam võtab saate üle ja teise pilli saade katkestatakse. Vahemärkusena - niisugust prioriteedi andmist vastastikku ühelt jaamalt teisele kasutasid edukalt meie poisid, ent tüüpiliselt oli siiski enamikel lahendus selline, et kui juba üks jaam oli saatel, siis teine saata ei saanud. Veel oli keelatud transiiveri nn sub-resiiveri kasutamine, st et võis töötada ja kuulata ainult pillide põhi-vastuvõtu kanaliga. Samal ajal oli lubatud nn kahe-raadio stiilis töö, st et mõlemal operaatoril võis olla korraga klappides (ja nt erinevates kõrvades) mõlema aparadi audio ja kui näiteks üks operaator oli sunnitud tegema pausi, polnud teisel keelatud korraga kahte pilli kasutamast. Enamgi veel, tegelikult võis kumbki operaator vabalt kasutada teist komplekti ja vastupidi (ülaltoodud reeglistikus), oluline oli vaid ühe signaali nõue eetris. Niisiis oli iga tiimi taktika küsimus, et mida need kaks operaatorit

seal pillide taga tegid – kas üks töötas CQ-le ja teine otsis vahele kordajat (või lihtsalt sidet, siin reeglid vahet ei teinud), olid mõlemad nn S&P režiimis või siis, mida nägin ungarlasi küllalt tihti tegemas, lasid näiteks CQ-d vaheldumisi (nn dual-CQ). Tehniliste uuenduste seisukohast tuleb kindlasti mainida seadet, ilma milleta kõrgeid kohti sellel võistlusel poleks keegi saanud. Selliseks „imerelvaks“ oli triplex-tüüpi filter, mida kasutades oli võimalik tribander antenni jagada kahe saatja vahel nii, et teise pilli sisend maha ei põleks, Hi! Kuna tribanderist tuli telki vaid üks kaabel, siis arusaadavalt muutus näiteks küsimus, et kas samal ajal kui 20-nel käib CQ-töö, on 15-nel või 10-nel võimalik ka kordajat võtta, ülioluliseks. Ja muidugi on suur vahe, et kas seda saab teha suundantenniga või tuleks selleks kasutada vabaks jäänud diipoleid... Minu käsutuses ei ole hetkel kahjuks andmeid, et millisel kohal oli parim tiim, kellel sellist filtrit kasutada polnud, kuid mäletamist mööda oli küll kõikidel tõsistel tegijatel see „vidin“ olemas. Niisiis, tuhat tänu Mardile (ES2NJ), kelle kätetöö tulemusena oli ka Eesti tiim antud „relvaga“ varustatud!

Oli vist juba keskhommik, sest päike kippus tasapisi liiga tegema, kui meie juurde jõudsid eelmainitud Vladimiri (UA5DX) autos Tom ja Hillar. Meil jäigi eelmisel õhtul jutt, et kuna test ise algab ju alles hilisel pealelõunal, siis sõidavad nad ka minu positsioonist läbi ja sõidutavad mu vahepeal hotelli juurde – pole mõtet neid pikki tunde seal põllul ju passida. Vaatasime koos selleks ajaks juba peaaegu valmis ehitatud ungarlaste set-up'i – juhtmete ja erinevate karbikute hulk laual oli väga mõõdukas, võiks isegi öelda, et koondpilt oli ülimalt „kultuurne“ (ühel teisel laual avanes mulle palju teistsugusem pilt, aga sellest peagi...). Kaks väikesegabariidilist K3 transiiverit ja nende vahel set-up'i „aju“ – filtrite boks koos juht-elektronikaga – just selles karbis valiti antenni ning vajalikke filtreid. Jättes Ungari tiimi veel jaama sättime, istusime peagi neljakesi Vladimiri autosse ja suundusime meie poiste positsiooni poole. Vahepeal põikasime aga kohalikust külapoest läbi ja täiendasime tagavarasid – külm õlu mõjus muidugi äärmiselt kosutavalt. Eesti võistkonna positsiooni numbriks oli 902 – paiknes see keset suurt põldu ja ehk isegi väikesel kõrgendikul – igal juhul hindasime asukoha ühiselt antud tingimustes väga heaks! Päralt jõudes oli meie meestel jaam sisuliselt juba üles seatud ning käis testimine, et kas kõik ikka funkab. Tiimi kohtunik, bulgaarlane Hristo, LZ3FN – meie ka just mitte väga „kilude“ meeste väärikas kaaslane, igati muhe sell ja hea huumoriga – hindas meie „märjukese abi“ muidugi kõrgelt. Uudistasime jaama, eriti aga selle taga (erinevalt Ungari tiimist olid meie meestel laudad telgis paigutatud mitte piki telki, vaid risti, st kaks kõrvuti, kuna rohkem polnud telgil laiust ja kolmas nende taha) olevat ala, mis oli „kuivalt“ täis kaableid ning filtreid jmt abistavat „kola“ – täiesti erinev pilt sellest, mida veidi aega tagasi nägime ungarlaste juures... Aga loomulikult on tähtis funktsionaalsus ja mitte välimus – seega, oluline, et see kõik ka töötaks. No töötas – tehti testivoor ES5GP-ga, kes oli Tõnno kodus jaamas ja sidet õnnestus saada kõigil viiel lainealal! Tegime mõned pildid (ajaloo jaoks) ja seejärel liikusime juba hotelli suunas, jättes mehed sinna veel askeldama. Testini oli veel päris mitu tundi aega.

Peale hotelli jõudmist üritasin ka tunnikese tukastada, ent ega sellest suuremat välja ei tulnud, ju oli väike närv juba sees ka. Ent eks pikutamisest konditsioneeritud ruumis on samuti abi, parem kui põllul telgis konutada. Ka meie mehed said oma positsiooni ülema kaasabil pärast hotelli juurde, duši alla ja veidi puhata – ja tuligi aeg põllu poole tagasi sõita. Sain õnneks koos Tõnno ja Toivoga samale autole, mis nende klatri poole sõitis, edasi leppisin juba kokku, et ungarlaste asukoha toetus-tiimi auto mind sealt üles korjaks. Surusin poistel kätt ja soovisin neile edu ning viimane testieelne tund oligi kätte jõudnud. Oma „tööpõllule“ naasnud, leidsin ungarlased veel viimaseid asju kohendamas ning Win-Testi

seadistamas. Suures plaanis olid nemadki valmis. Paigaldasime veel nõutavad võimsusmõõtjad (kontrolliks, et igal ajal oleks võimsus kuni 100W ja mitte rohkem) ja mulle näidati, et kuidas ma saan kõrvaklappidest mõlema jaama audiot kuulata, kanaleid miksida ja/või neid eraldada (neil oli ka vastav seade selleks tehtud). Csaba installis ka mõningate tõrgetega eelmainitud Wimaxi ruuteri, ent juba siis tundus kogu see asjandus päris kahtlane. Nii jõudis kätte põnev hetk – kell sai 15:45 kohaliku aja järgi ja mul oli austav kohustus lahti lõigata eelmisel päeval antud ümbrik, milles peitus meie positsiooni kutsung. Ümbrikust tulid välja kaks plastik-kaarti, millel kirjas R34O. Kutsung Win-Testi sisse ja Ungari tiim, nagu ka ülejäänud 47 võistkonda ilmselt, olid võistluseks valmis. Kuna Anti, HA3OV on tunnustatud telegrafist ja isegi HST mees, siis ootasin huviga, et kuidas just nende CW töö välja näeb. Mulle sai üsna kiiresti selgeks, et kui Anti on tõesti hea contestman, siis Csaba on suurusjärgu võrra nõrgem ja pigem ehk tehnikamees, kuigi, ega midagi väga ette heita ka ju talle polnud. Loomulikult paneb vaid 100W võimsus kogu protsessile oma pitseri ja mingeid ülikõrgeid temposid loota polnud. Arvestades kellaaega, siis testi algus kulges enamjaolt 20m töö tähe all, kust siis vahepeal prooviti ka 15m ja veidi ka 10m. Siin oli aga (nagu hiljem selgus) võistkondade taktika olnud üpris erinev – nii mõnedki tiimid läksid kohe ka 40m peale sidet püüdma (seal sai „kohalikku“ vene sidet ju kergesti ning hulk R-jaamade passijaid oli kohe varnast võtta) ja sellega siis alguses ka jooksvalt kõrgetele kohtadele. Minul kui kohtunikul tuli märkmelehtedele üles märkida vead ja võimalikud rikkumised – palju sinna just märkusi teha ei õnnestunud, ent mõned siiski. Mõlema operaatori töö korruga jälgimine tekitas muidugi peas paraja „audio-kompoti“, õnneks sai aga helitugevusega mängida ja soovi korral ühte kanalit tugevamaks ja teist nõrgemaks sättida. Kuna skoori automaatne edastamine ei õnnestunud (see sunnikuma „purk“ ei läinud ikkagi tööle!), siis oli kohtuniku üks oluline ülesanne iga tunni lõpul edastada SMS-i teel võistkonna jooksvat sidearvu ja punktisummat. See data korjati kokku ja tehti veebis kättesaadavaks, samuti oli hotelli lobbys üleval suur ekraan nn *online* tulemustega. Muidugi olid seal näha tiimid nende tegelike operaatorite nimedega, seda, et milline võistkond aga millise kutsungi all esines, arusaadavalt ei avaldatud. Tom'i sõnul oli see ekraaniesine „sumisenud“ nagu mesilastaru – põnev ju õlleklaasi taga sündmuste käiku jälgida... Tõesti tuline kahju, et uus info nii pika aja tagant saabus, plaanitud 10 min intervall oleks asjale kõvasti vürtsi lisanud!

Oli vist teine tund, kui ungarlased sattusid ühe kangesti tuttava hääle ning kõnepruugiga CQ peale (laineala ei mäleta, aga võis olla 15m) – sellest sain teada (ja endale „kõrva taha“), et Eesti võistkonna kutsung on R33A. Eks ma olen Tõnnot kuulnud ju erinevate mikrofonide ning aparaatide taga, ent tema oma „koduse“ MP-ga oli ta 100% identifitseeritav, Hi! Et need R-jaamad said ka omavahel sidet pidada, siis tekkis ka igal lainealal juba antud sisedest üksjagu kvantiteeti. Mõne aja pärast sain telefonikõne – Tom kommenteeris esimesi teadaolevaid tulemusi (ametlikult seda teha muidugi ei tohtinud) – eks skooride ajaloost WRTC-2010 kodulehel on ka näha, et meie tiimi algus polnud just muljetavaldav – vaid 31 koht. Jättes selle info kõik enda teada, jätkasin oma kohtunikutegevust. Kõik tundus sujuvat, kuni muidu suhteliselt selge taevas hakkas ähvardavalt tumedaks tõmbuma. Eks ilmateade oli samuti õhtupoole võimalikku äikest lubanud. Tõusis tuul, mis lõpuks läks nii tugevaks, et mina olin sunnitud keset telki seisma ja sissepressivaid telgikülgi tagasi hoidma (muidu oleks aparaadid lauvalt maha lükanud), samal ajal kui laagri hooldustiim kindlustas täiendavalt telginõore ja lisas vaiu, et tuul telki täiega ära ei viiks. Välku lõi ka (siiski eemal) ning vast tuli ka paar piiska, ent üldiselt meil vedas, sest tegelikult ei pidanud ungarlased olulisel määral isegi mitte eetritööd katkestama, kaotati kõige rohkem 5-7 minutit. Alles hiljem kuulsime, et mitte kõigil ei läinud nii hästi. Kes oli saanud kõvasti rahet kaela ja kaotanud ka aega, ent

suurima ebaõnne sõdurid olid austerlased – äike tegi korraga kúpseks nende mõlemad K3-d ja vist midagi veel, seejärel eraldati neile kohtunike kogu otsusega varujaamad, milleks oli Yaesu FT857 – teadaolevalt mitte just väga contest-pillid. Aga vapralt nad lõpuni võistlesid ja selle kompensatsiooniks kingitigi lõputseremoonial need transiiverid neile. WRTC aga muudkui edenes, õnneks ka äike taandus ja tempod olid niisuguse set-up'i kohta päris korralikud. Tom hoidis mind aeg-ajalt helistades jooksvalt kursis, et kus meie mehed edetabelis on. Nagu loota võiski, siis hakkasid nad järk-järgult tõusma ja olid kohaliku südaöö ajaks jõudnud juba kõrgele kolmandale kohale. Hinge puges mõnus ärevus ning lootus kasvas. Minu „kodutiim“ ehk ungarlased ei olnud ka mitte pahal positsioonil, liikudes pidevalt teise kümne keskel. Kui päev oli olnud palav (kindlasti üle 30 kraadi), siis õhtul tuli muidugi jahedus ning üha rohkem hakkas ka tunda andma väsimus – eks minu roll oli ju suhteliselt passiivne istumine, mis aktiivse sidepidamisega võrreldes palju igavam – pea see uni siis kallale ei tule... Vahetasin lühikesed püksid teksade vastu, tõmbasin tossud jalga ja soojema fliisi selga, vahepeal tegin telgi ees ka mõne võimlemisharjutuse – plastmassist aiatool, ehkki „pehmendatud“ käterätikuga, ei olnud just liiga mugav mööbliese. Öö jooksul olid abiks ka paar energiajooki ning kuum tee, mida aeg ajalt sai pruugitud. Vett keedeti keedukannuga sealsamas generaatori juures – kui kann sisse lülitati, tegi genekas mõned popsud ja võttis tuurid natuke alla, ent hakkama ta sellega siiski sai. Kehakinnituseks oli meile kaasa antud toidupakid, kus mõned võileivad, muud snäksi, nii soolast kui magusat ja veidi puuvilju. Öösel oli neid igati hea näkitseda. Muidugi jätkasin igal täistunnil kohusetundlikult sidearvu ja skoori SMS-i saatmist, kuigi vahepeal kangutas juba kangesti „luuki kinni“ ja liiga aktiivsest eetrikuulamisest ei saanud just rääkida. Nii 40-nel kui ka 80-nel tekkis R34O logisse mitmeid tuttavaid ES kutsungeid, eks pea mitme tunni vältel olid just need bändid ka peamised sidearvu tegijad. Arusaadavalt oli 100W-ga kaunis raske ja SSB-s just CQ-d eriti ei hüütud, rohkem tehti telegraafi. Mäletan, et varasel hommikul utsitasin Antit, et tuleb hakata 20-nel jänke vaatama, sest suviti peaks sellist levi olema. Mu nõu võeti kuulda ja tõesti, bänd avanes ning vaatamata tagasihoidlikule võimsusele õnnestus pidada korralikke pile-up'e. Tagant järele teame, et Eesti tiim tõusis just peale jänkidega tööd esimesele kohale ning nad olid seal lausa mitu tundi järjest!

Pikk öö seljataga, hakkas päike taas oma jõudu näitama ja küttis uuesti ilma soojaks. Anti oli kogu aeg vapralt püsinud aparaadi taga, Csaba siiski vahepeal viskas telgi kõrvale poroloonile ca 30 minutiks horisontaali – sel hetkel tegi Anti siis SO2R-i tööd. Eks ma olin ka üksjagu kustunud, aga suuremast surnud punktist siiski juba üle saanud. Kui Venemaa idaosa hakkas ka 15-nel läbi tulema, läks jälle kõrgemate bändide tööks, sest koos idaga oli tarvis ka multi taga ajada. Tom oli samuti ärganud ja tegi mulle hommikuse kõne – teatades uudiseid esikohast (vahepeal ju mingit infot polnud), mis andis muidugi ka mulle täiendavat powerit! No nüüd tuleks siis seda kohta hambad ristis katsuda hoida! Teise võistluspäeva sündmustest midagi väga ekstra meeles polegi – sidade kangutamine oli juba raskem, kuna suur hulk huvilisi olid omad R-jaamade QSO-d juba pidanud, aga mõned ägedamad tunnid (kui nt Euroopa avanes 20-nel, oli ungarlastel ca 200-ne tund) siiski ka sattusid sekka. Kuna meil oli kohalik jõgi kohe külje all, siis tegin ka ühe pausi ja värskendasin end jões – sai tiba teine tunne küll! Lõpuks sai see pikk 24 tundi otsa ja võis kõrvaklapid peast võtta. Surusime kõik vastastikku kätt ja Csaba korkis lahti Ungari kange napsu, palinka. Ega ta väga sellel suvisel pealelõunal seal põllu peal küll ei istunud, aga mõned topsid siiski tegime. Ungari tiimi sidearvuks oli 3284 ja nagu Tom mulle peagi telefonitsi ütles, siis esialgu 15. koht. Huvitaval kombel jäi see koht ka nende kinnitatud lõpptulemuseks. Rõõmusõnumiks muidugi oli, et meie tiim on esikolmikus, aga et kuna vahed on päris väikesed, siis midagi garanteeritud veel kahjuks pole. Selle teadmisega asusime asju kokku pakkima ja mõne aja pärast viis meie positsiooni auto meid klatri kogunemispunkti, kus buss juba ootas. Järgmine peatuspaik oli seal, kus ka meie mehed, päris väsinud nägudega ja oma kohvritehunnikuga, bussi peale tulid. Eks info oli muidugi levinud ja hetkeseis kõigile juba teada, seega oli igati põhjust Eesti võistkonda õnnitleda. Ka hotelli tagasi jõudes tundus, et meie tiimi nii kõrge koht oli paljudele, eelkõige muidugi mitte-eurooplastele siiski üllatuseks. Et Venemaa troonis esikohal, tundus „karu koopas“ küllalt loogiline, sloveenide tõus teisele kohale aga oli samuti natuke ootamatu, lisaks liikus selle ümber veel igasuguseid kuulujutte (et neid spotati ja said massiliselt omadelt sidet). Samal õhtul ei toimunudki enam suurt midagi, väike õhtusöök ja voodisse. Püüdsin alguses ühe silmaga piiluda veel jalgpalli MM-i finaalmängu, aga lamp vajus looja. Esmaspäev oli mõeldud puhkamiseks. Korraldajad olid ka mitmeid ekskursioone välja pakkunud, millest meie siiski otsustasime loobuda. Ilm püsis jätkuvalt palav ning üsna kurnav. Tõnno ja Toivo magasid suure lõunani, mina muidugi „turistide“ toas mitte – need ju ärkasid normaalsel ajal, Hi! Käisime Tom'i ja Hillariga kohalikus külapoes märjukese järel (hotelli baaris oli hind ikka suht krõbe, et seda liiga tihti pruukida) ja seejärel sättisime end pargiservas oleva basseini äärde lõõgastuma. Jões ujuda ei kannatanud, basseinis oli aga igati mõnus. Nii veeres päevake vaikselt õhtu poole – aga vast ehk kogu reisi kõige olulisema õhtu poole!

Lõputseremoonia toimus samuti suure telgi all, laudadel valged linad ja igasugust sööki-jooki. Tom'ile oldi sahistatud, et oleks põhjust ka Eesti lipp välja otsida, mis muidugi tõstis ootused kõrgeks. Söödi ja joodi (ega viingi ei puudunud), vaadati väikest kultuuriprogrammi, suheldi ja vahetati muljeid. Kuni jõudis kätte aeg ametlikuks osaks. Et pingeid ülespoole kruvida, olid alguses tänukõned ning WRTC heaks peamiste panustajate ning toetajate meelepidamine. WRTC „vanematekogu“ ei olnud kiitusega venelaste aadressil kitsi ja Dave, K1ZZ tituleeris möödunud võistluse kõigi aegade paremini korraldatud ja kõige võrdsemates tingimustes läbi viidud jõuprooviks. Viimase väitega tuleb kindlasti nõustuda, sest mitte kunagi varem ei oldud seda võistlust peetud „välipäeva stiilis“ ja nii kokkusurutud maa-alal, kus tõesti erinevate positsioonide vahel sisuliselt erinevused puudusid. Mis omakorda tähendab, et selle jõuproovi parimad ka neid tiitleid tõesti objektiivselt väärivad. Edasi jagati kõikidele

võistkondadele ning nende kohtunikele nn osavõtjate meened – kenad seinaplaadid, mis jäävad meenutama seda põnevat üritust. Jõudiski kätte õhtu kulminatsioon – parimate autasustamine. Alustati eriauhindade jagamisest. Esimene nendest oli parima SSB skoori eest, kusjuures tingimuseks oli, et vähemalt 35% tulemusest pidi olema tehtud teises tööliigis. „*And the winner is...*“ kõlas K1ZZ-i suust „*team R33A!*“ Võite ette kujutada seda huilgamist, mis talle omaselt Tõnno suust kostus ja meie mehed läksid karikate järele. Järgmine autasu oli parima CW-skoori saanud tiimile, mille võtsid Kanada ukrainlased, VE3DZ ja VE3XB. Sellele järgnes auhind suurima kordaja saavutamise eest – „*...and the winner is... R33A!*“ Super! Et napsu oli ka juba võetud, siis läksid detsibellid Tõnno suust aina tugevamaks! Sel momendil mõtlesime, et siit midagi tuleb... Ja käes olidki peamised hetked. Huvitaval kombel ei tunnustatud ega kutsutud ette esikolmikust välja jäänud, kuid siiski kõrgetele kohtadele tulnud võistkondi, kasvõi järgmist kolmikut, kuid nii see oli ja alustati kolmandast kohast. Sūdames oli ärev. K1ZZ kuulutas kolmanda koha omanikeks noored ameeriklased, N6MJ ja KL9A. Nüüd siis jäi kaks võimalust, et kas üldse mitte või siis vähemalt hõbe! Nagu hiljem mitmedki tunnistasid, siis sel hetkel arvati isegi, et Eesti võtab kulla. Dave, hääle värisedes, rääkis, et edasise paremusjärjestuse määramisel tegid kohtunikud tõsist tööd - kontrolliti mitmekordselt üle iga viimanegi pisiasi, et mitte jätta ruumi spekulatsioonideks ning tagada parim võimalik objektiivsus. Teine koht kaotas esimesele ülinapilt, skoorivahega ainult 0,3% ja 13273 punkti – ja teise koha autasu läheb tiimile R33A! Muidugi olime kõik rõõmsad, aga ehk ka väheke pettunud, sest nagu öeldakse tippspordis, „kuld kaotatakse, kuid pronks võidetakse“. Aga te võite ette kujutada, et mille see teade veel vallandas? Muidugi, tõsised ovatsioonid venelaste leeris ja hüüded *Rossija, Rossija...* Oli ju selge, et Piiteri tiim oli oma esikoha säilitanud. Mõtlesin, et kas tuleb ka Vene hümn, ent seekord seda siiski ei mängitud, hoopis tuntud lugu „*we are the champions*“. Seega, esikoht meie alalistele konkurentidele RU1A tiimist, Vladimirile, RW1AC ja Alekseile, RA1AIP. Mõlemad on toredad ja sõbralikud mehed, üksjagu teisest „puust“ kui moskvalased, kellel tüüpiliselt nina natuke „taeva poole“ kipub olema. Eelmise aasta RRTC (Talvapäeva videot mäletate?) tšempionitena (jah, just täpselt samadelt põldudelt) olid nemad ilmselt ka kõige parema kogemusega, et mida sellel põllul üldse tegema peab ning mida seal oodata on. Selge, et meile jäi miskit hinge kripeldama, aga selline on sport. Teisel kohal lõpetanud sloveenid kukkusid peale logide kontrolli neljandaks, teine tugev jänkide tiim Randyga, K5ZD eesotsas tuli viiendaks ja kuuendaks tulid moskvalased, RV3BA ja RA3CO. Mõlemad Leedu tiimid olid samuti ülitublid, saades vastavalt 7-nda ja 10-nda koha. Niisiis, KÕIK Baltimaade võistkonnad esikümnes! Soomlastel nii hästi ei läinud, OH2UA ja OH4JFN said ungarlaste järel 16-nda ning OH6UM ja OH7JT üsna tagasihoidliku 36-nda koha. Pidu aga jätkus, pudeleid toodi juurde ning „pidurid“ võeti maha...

Team Estonia ja nende kohtunik – ajalooline hetk!

Teisipäeval asusime kõik koos tagasiteele. Leningradi vaksalis tervitas meid juba tuttav Imperaatori vagun, kuhu siis jälle kogu kraam peale laaditi ja sõit Eesti poole võis alata. Rongis asuti peagi „põhitegevuse“ juurde, erinevaid marke, mida proovida jagus. Siiski andis eelnevate päevade tihe programm end tunda ja sellist „vedru“, nagu Moskva poole sõites, kellelgi sees ei olnud. Südaööl oli põhjust aga õnnitleda juubilari – Tom’il täitus just täpselt kättejõudnud kuupäeval poolsada aastat! Ta elagu! Piirilinna jõudsime varahommikul, mis sedapidi reisimise veidi ebamugavaks teeb, õnneks aga läks tollikontrollis kõik jälle ladusalt. Hommikune Tallinn tervitas meid oluliselt värskema õhuga kui see oli Moskvast ning üllatuspublikuga, kes Balti jaama meile vastu oli tulnud. Vaguni aknast hakkas kõigepealt silma Tõnn (ES2DW), kellest naljalt ju mööda vaadata ei õnnestu, tema kõrval veel Enn (ES1AR) ja Argo (ES6QC), kelle käes oli ka ERAÜ lipp ning Juhan (ES5QX) ja Arvo (ES1QV). Peagi liitus õnnitlejatega ka Aarne (ES2QH). Väga liigutav kojutulek, mis meile kõigile aastateks meelde jääb! Kui kraam oli autodele laaditud ja kena suve jätku soovitud, algas taas argipäev, nagu poleks äsjast supertulemust olnudki – siiski, siiski, me kõik tundsim, et olla ES-kutsungiga amatöör on alates üleilmselt maailma mastaabis veidi teine asi – Maarjamaa mehed on lati seninägematusse kõrgusesse tõstnud. Aitäh teile, Tõnno ja Toivo!

Arvo, ES2MC
WRTC-2010 kohtunik